

Protocol

Accountantsonderzoek 2009

Richtlijnen voor accountantsonderzoek bij
concessiehouders

oktober 2009

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Doel van het accountantsonderzoek	7
3. Procedure onderzoek	9
4. Inhoud van het accountantsonderzoek	11
4.1 Object van onderzoek	11
4.2 Het begrippenkader	11
4.3 Toetsingscriteria voor de procedurele rechtmatigheid	14
4.3.1 Taak 7: Het leveren van doelmatige zorg binnen de contracteerruimte	14
4.3.2 Taak 9: Het voeren van een adequate administratie op verzekerdenniveau voor zorg in natura	14
4.3.3 Taak 10: Het voeren van een adequate administratie op verzekerdenniveau voor persoonsgebonden budget (PGB)	14
4.3.4 Taak 11: Het bewaken van de continuïteit van zorgverlening	15
4.3.5 Taak 12: Het uitvoeren van materiële controles	15
4.3.6 Taak 13: Het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van AWBZ-gelden	15
4.3.7 Taak 14: Het onderhouden van een adequate administratieve organisatie en interne controle	15
4.4 Toetsingscriteria voor de financiële rechtmatigheid	16
4.4.1 Taak 15: Het betalen van zorgaanspraken AWBZ	16
4.4.2 Taak 16: Het bij het CVZ in rekening brengen van schaden AWBZ	16
4.4.3 Taak 17: Het vaststellen van de volledigheid en juistheid van de overige renteopbrengsten	17
4.4.4 Taak 18: Het toerekenen van beheerskosten AWBZ	17
4.5 Toetsingscriteria voor het onderzoek naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ	17
4.5.1 Taak 1: Het verstrekken van informatie	18
4.5.2 Taak 2: Het bewaken van tijdige zorgverlening	18
4.5.3 Taak 3: Het zijn van aanspreekpunt voor AWBZ-verzekerden, zorgaanbieders en gemeenten in de zorgregio	18
4.5.4 Taak 4: Het op cliëntgerichte wijze uitvoeren van de subsidieregeling PGB	18
4.5.5 Taak 5: Het behandelen van klachten	19
4.5.6 Taak 6: Het inkopen van zorg	19
4.5.7 Taak 8: Het stimuleren van innovatie binnen de innovatieruimte	19
4.6 Toetsingscriteria voor het onderzoek naar de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer	19
4.7 Toetsingscriteria voor het onderzoek naar de naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag	20
4.8 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	21
4.9 Foutentabel	22
5. Accountantsverklaring	23
5.1 Inleiding	23
5.2 Goedkeurende accountantsverklaring	23
6. Accountantsrapport	27
6.1 Inleiding	27
6.2 Model voor het accountantsrapport	27

1. Inleiding

De Regeling Verslaglegging AWBZ stelt voorschriften voor de inrichting van het financieel verslag en het uitvoeringsverslag van verbindingkantoren (concessiehouders, zorgkantoren). De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft deze voorschriften nader uitgewerkt in de *Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009*. De handleiding bevat voorschriften aan de hand waarvan concessiehouders hun verantwoordingsdocumenten moeten inrichten.

Op grond van artikel 31 van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) kan de NZa regels stellen voor het accountantsonderzoek en voor de inhoud en inrichting van het accountantsverslag. De regels voor het accountantsonderzoek en de inhoud en inrichting van het accountantsverslag heeft de NZa vastgelegd in dit Protocol accountantsonderzoek concessiehouders 2009.

Dit Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2009 geeft richtlijnen voor het door de externe accountant uit te voeren onderzoek naar de getrouwheid van de financiële verantwoording en rechtmatige uitvoering van de AWBZ. Het doel van het protocol is niet om de aanpak van het onderzoek voor te schrijven, maar om de kaders te geven waarbinnen het onderzoek moet plaatsvinden.

De accountant geeft de uitkomst van zijn onderzoek weer in een gecombineerde accountantsverklaring over de getrouwheid en de rechtmatigheid en in een accountantsrapport. Voor de tekst van de accountantsverklaring maakt de accountant gebruik van het model dat in hoofdstuk 5 van dit protocol is opgenomen. Het accountantsrapport maakt de accountant op in overeenstemming met de bepalingen in hoofdstuk 6.

De concessiehouder moet de verantwoordingsdocumenten vergezeld van de accountantsproducten voor 1 juli van het jaar volgende op het verslagjaar toezenden aan de NZa.

De concessiehouder kan de financiële verantwoording op concessiehouderniveau of op zorgkantoorniveau indienen. Wanneer de concessiehouder zijn financiële verantwoording op concessiehouderniveau opstelt, moet de accountant de accountantsverklaring eveneens op concessiehouderniveau opmaken. Wanneer de concessiehouder zijn financiële verantwoording op zorgkantoorniveau opstelt, moet de accountant de accountantsverklaring eveneens op zorgkantoorniveau opmaken.

De NZa maakt bij haar toezicht op de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de AWBZ zoveel mogelijk gebruik van de verantwoordingsdocumenten van de concessiehouders en van de accountantsverklaring en het accountantsrapport van de externe accountant. Daarbij beoordeelt de NZa de toereikendheid van de door de externe accountant uitgevoerde werkzaamheden en stelt op basis van haar bevindingen haar eigen onderzoekswerkzaamheden vast. Op grond van de verzamelde informatie vormt de NZa zich een oordeel over de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de AWBZ door de zorgkantoren en over de rechtmatigheid van de daarmee samenhangende ontvangsten en uitgaven. De NZa brengt verslag uit van haar bevindingen in een rapport per individuele concessiehouder. Deze

rapporten zijn niet openbaar. Jaarlijks brengt de NZa vóór 1 december een samenvattend rapport uit over de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de AWBZ door de zorgverzekeraars, het CAK en de concessiehouders. Dit rapport is wel openbaar.

2. Doel van het accountantsonderzoek

Het accountantsonderzoek 2009 bij de concessiehouders bestaat uit vier deelonderzoeken. Deze onderzoeken worden in het vervolg van dit protocol verder uitgewerkt:

- een onderzoek naar de getrouwheid van de financiële verantwoording en naar de rechtmatigheid van de daarin opgenomen schaden, bedrijfsopbrengsten en beheerskosten AWBZ;
- een onderzoek naar de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer volgens de bestuurlijke verantwoording;
- een onderzoek naar de rechtmatige uitvoering van de verplichtingen die bij of krachtens de AWBZ op de concessiehouder rusten (procedurele rechtmatigheid);
- een onderzoek naar de naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag, zoals uitgewerkt in de Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009.

De externe accountant rapporteert over de bevindingen en conclusies van zijn onderzoek in:

- een gecombineerde accountantsverklaring over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de financiële verantwoording;
- een accountantsrapport.

Accountantsverklaring

Het onderzoek naar de financiële verantwoording leidt tot een gecombineerde accountantsverklaring van de externe accountant over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de financiële verantwoording over 2009. In deze accountantsverklaring geeft de externe accountant aan:

- of de financiële verantwoording (balans met toelichting en de exploitatierekening met toelichting) een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009;
- of de in de financiële verantwoording 2009 verantwoorde schaden AWBZ, bedrijfsopbrengsten AWBZ en beheerskosten AWBZ voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de bepalingen die in de relevante wet- en regelgeving zijn opgenomen en in het Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2009 zijn uitgewerkt.
- of de bestuurlijke verantwoording, voor zover de accountant dat kan beoordelen, overeenkomstig de vereisten van de Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009 is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is.

In hoofdstuk 4 wordt de inhoud van het accountantsonderzoek verder uitgewerkt.

Accountantsrapport

Het accountantsrapport bevat de uitkomsten van het onderzoek van de externe accountant naar de hierboven genoemde vier deelonderzoeken. Hoofdstuk 6 gaat in op de eisen die worden gesteld aan het accountantsrapport.

3. Procedure onderzoek

De procedure van het onderzoek naar de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de AWBZ in 2009 is als volgt. De concessiehouder geeft de externe accountant opdracht om een onderzoek uit te voeren naar:

- de getrouwheid van de financiële verantwoording en naar de rechtmatigheid van de daarin opgenomen schaden, bedrijfsopbrengsten en beheerskosten AWBZ;
- de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer volgens de bestuurlijke verantwoording;
- de rechtmatige uitvoering van de verplichtingen die bij of krachtens de AWBZ op de concessiehouder rusten (procedurele rechtmatigheid);
- de naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag, zoals uitgewerkt in de Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009.

Bij deze opdracht vormen de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009 en het Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2009 het uitgangspunt. De NZa voorziet de concessiehouder en de externe accountant van een exemplaar van de handleiding en het protocol.

- De concessiehouder en de externe accountant maken voor de uitvoering van het onderzoek afspraken over de werkverdeling. De externe accountant maakt bij zijn onderzoek voor zover mogelijk gebruik van de interne controlewerkzaamheden door de zorgkantoren en de werkzaamheden van de interne accountantsdienst van de zorgverzekeraar.
- De externe accountant voert zijn onderzoek uit volgens het Protocol accountantsonderzoek concessiehouders 2009. De externe accountant rapporteert aan de concessiehouder over de uitkomsten van dit onderzoek door middel van een accountantsverklaring over de getrouwheid en rechtmatigheid en een accountantsrapport.
- Het accountantsrapport biedt ruimte voor het vermelden van de bevindingen uit het onderzoek naar de getrouwheid en de rechtmatigheid van de financiële verantwoording. Het accountantsrapport heeft voor een deel de status van een rapport van feitelijke bevindingen in overeenstemming met de standaard COS 4400. De accountant houdt hiermee rekening bij de formulering van de opdrachtbevestiging, bij de uitvoering van zijn werkzaamheden en bij de dossiervorming. Een rapport van feitelijke bevindingen is bedoeld om onderzoeksbevindingen weer te geven zonder daar een zekerheidsoordeel aan te verbinden. De verspreidingskring van het accountantsrapport is beperkt en verdere verspreiding is uitsluitend mogelijk na schriftelijke toestemming van de externe accountant. Het model voor het accountantsrapport dat in hoofdstuk 6 is opgenomen houdt rekening met deze beperkingen.
- De concessiehouder stuurt vóór 1 juli 2010 twee exemplaren van de door de externe accountant gecontroleerde financiële verantwoording, van de getekende accountantsverklaring en van het accountantsrapport toe aan de NZa.
- De NZa voert haar onderzoek naar de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de AWBZ door de concessiehouder uit op de locatie van de concessiehouder. De NZa neemt voor het tijdstip van onderzoek vooraf contact op met de concessiehouder.
- De NZa maakt bij haar onderzoek zoveel mogelijk gebruik van de werkzaamheden van de externe accountant. Hiertoe beoordeelt de NZa of de externe accountant het Protocol accountantsonderzoek

concessiehouders 2009 volledig en juist heeft nagevolgd (review). Daarbij beoordeelt de NZa de toereikendheid van de door de externe accountant uitgevoerde werkzaamheden en stelt op basis van haar bevindingen haar eigen onderzoekswerkzaamheden vast. De externe accountant laat zich bij zijn onderzoek leiden door de voorschriften van de Verordening gedragscode (VGC) en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS).

- De NZa beschouwt de gegevens die in het dossier van de externe accountant zijn opgenomen als bedrijfsgevoelige gegevens in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Dit betekent dat de NZa deze gegevens op grond van artikel 10, eerste lid, onder c, van de Wob als niet-openbare informatie aanmerkt. De NZa richt een dossier in waarin de onderbouwing van haar oordeel is opgenomen. Hiervoor is het nodig om bepaalde stukken uit het accountantsdossier te kopiëren¹. De zienswijze daarbij is dat de individuele stukken niet op zichzelf staan, maar dat zij zijn bedoeld voor de onderbouwing van onderzoeksrapport, uitvoering van het onderzoek en de uiteindelijke oordeelsvorming in de vorm van een accountantsrapport en een accountantsverklaring.
- De NZa kan zonder verdere tussenkomst van de concessiehouder contact opnemen met de externe accountant over eventueel aanvullend te verstrekken informatie en over vaktechnische aangelegenheden.
- De NZa koppelt de bevindingen van de beoordeling van de accountantswerkzaamheden terug aan de externe accountant. De review is niet bedoeld om een oordeel te geven over de externe accountant en is uitsluitend gericht op het besloten verkeer tussen de externe accountant en de NZa.
- De NZa stelt een conceptrapport Uitvoering AWBZ 2009 per concessiehouder op. In dit conceptrapport zijn de bevindingen en conclusies van de NZa met betrekking tot de uitvoering van de AWBZ in 2008 door de concessiehouder opgenomen. De NZa bespreekt het conceptrapport met de concessiehouder. De concessiehouder krijgt tevens gelegenheid in een formele hoorprocedure te reageren op de bevindingen en conclusies in het rapport.
- De Raad van Bestuur van de NZa stelt de definitieve versie van het rapport vast. De NZa stuurt deze versie toe aan de concessiehouder. De rapporten van de individuele concessiehouders zijn niet openbaar.
- De bevindingen uit de individuele onderzoeksrapporten verwerkt de NZa in het Samenvattend Rapport Uitvoering AWBZ. Dit rapport stelt zij jaarlijks vóór 1 december vast en maakt zij openbaar.

---

¹ Op grond van artikel 43a Comptabiliteitswet 2001 is de NZa bevoegd stukken uit de controledossiers van accountants te kopiëren.

4. Inhoud van het accountantsonderzoek

4.1 Object van onderzoek

De volgende door de concessiehouder opgestelde verantwoordingsdocumenten zijn het object van onderzoek:

Uitvoeringsverslag

In het uitvoeringsverslag rapporteert de concessiehouder over de uitvoering van de AWBZ in het voorafgaande jaar en geeft hij een overzicht van zijn voornemens voor de uitvoering van de AWBZ in het lopende jaar en het daarop volgende jaar. Hierbij maakt de concessiehouder gebruik van kengetallen en indicatoren.

Financiële verantwoording

De financiële verantwoording bestaat uit een balans, een exploitatierekening en een toelichting op beide. Hierin verantwoordt de concessiehouder – het zorgkantoor – zowel de geldstromen die rechtstreeks via het zorgkantoor lopen, als de geldstromen die via andere rechtspersonen gaan, zoals de betaling van zorgaanspraken via het CAK.

Bestuurlijke verantwoording

In de bestuurlijke verantwoording legt de concessiehouder verantwoording af over het gevoerde financieel beheer en over de borging van de rechtmatigheid van de baten en lasten die in de financiële verantwoording zijn opgenomen. De bestuurlijke verantwoording heeft volgens artikel 2 Regeling verslaglegging AWBZ de status van een directieverslag (jaarverslag).

Het normenkader voor deze verantwoordingen wordt gevormd door *Regeling verslaglegging AWBZ* en de *Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009*.

4.2 Het begrippenkader

Het onderzoek naar de getrouwheid van de financiële verantwoording en de rechtmatige uitvoering van de AWBZ is gericht op het vaststellen of:

- de financiële verantwoording een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen ultimo het jaar en van het resultaat over het jaar in overeenstemming met de Regeling verslaglegging AWBZ en de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009;
- de verantwoorde schaden AWBZ – bruto schaden AWBZ en schaden AWBZ voorgaande jaren – de bedrijfsopbrengsten AWBZ en de beheerskosten AWBZ over 2009 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de bepalingen in de relevante wet- en regelgeving en zoals die in het Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2009 zijn uitgewerkt;
- de bestuurlijke verantwoording, voor zover de accountant dat kan beoordelen, overeenkomstig de vereisten van de Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009 is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is..

Voor het onderzoek naar de rechtmatigheid van de financiële verantwoording is de invulling van het rechtmatigheidsbegrip van belang.

Rechtmatigheid in algemene zin wil zeggen: in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving. Een proces of de uitkomsten daarvan voldoen wel of niet aan de interne of externe regels die van kracht zijn. In die zin is rechtmatigheid een absoluut begrip. De concrete invulling van het begrip is echter afhankelijk van de gekozen normstelling: de aard en reikwijdte van de regelgeving, de soort organisatie en het karakter van het betreffende proces of de uitkomst daarvan. Rechtmatigheid vormt dus een begrip dat gekoppeld is aan het object van onderzoek.

In hoofdstuk 2 van de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009 is het rechtmatigheidsbegrip in detail uitgewerkt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen financiële en procedurele rechtmatigheid en tussen directe en gebruikersverantwoordelijkheid. De handleiding geeft ook aan welke randvoorwaarden bij de invulling van het rechtmatigheidsbegrip van toepassing zijn. De accountant hanteert de begripsomschrijvingen uit de Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009 als uitgangspunt voor het rechtmatigheidsonderzoek dat hij uitvoert. Bijlage 3 van de Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009 geeft een limitatieve opsomming van het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole door de accountant.

Het rechtmatigheidsbegrip bij de zorgkantoren is gekoppeld aan zijn specifieke taken en verantwoordelijkheden. Een zorgkantoor verantwoordt zich uitsluitend over taken waarvoor het verantwoordelijk is en waarbij het de mogelijkheid heeft om zaken te beïnvloeden of bij te sturen. Als een zorgkantoor deze taken in overeenstemming met de voorschriften van de geldende wet- en regelgeving uitvoert, dan zijn de processen die daaraan zijn gekoppeld en de geldstromen die daaruit voortvloeien rechtmatig. Het zorgkantoor voert de AWBZ dan op een rechtmatige manier uit en de baten en lasten die daarmee samenhangen zijn als rechtmatig aan te merken.

In de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009 zijn de taken van de zorgkantoren beschreven. Tevens is uiteengezet of deze taken betrekking hebben op financiële of procedurele rechtmatigheid en in welke verantwoordingsdocumenten de concessiehouder zich over deze taken moet verantwoorden. De relatie tussen de taken, procedurele en financiële rechtmatigheid, en de verantwoording daarover door de concessiehouder is in tabel 1 van dit protocol weergegeven.

In de volgende paragrafen zijn de accountantswerkzaamheden met betrekking tot elk van de taken opgenomen.

Tabel 1. Relatie tussen taken zorgkantoren, rechtmatigheid en verantwoording

Taak zorgkantoor	Procedurale rechtmatigheid	Financiële rechtmatigheid	UV	BV	FV
Prestatieveld 1: Service aan cliënten					
1. Het verstrekken van informatie	X		X		
2. Het bewaken van tijdige zorgverlening	X		X		
3. Het zijn van aanspreekpunt voor AWBZ-verzekerden, zorgaanbieder en gemeenten in de regio	X		X		
4. Het op cliëntgerichte wijze uitvoeren van de subsidieregeling PGB	X		X		
5. Het behandelen van klachten	X		X		
Prestatieveld 2: Zorginkoop- en contractering					
6. Het inkopen van zorg ²	X		X		
7. Het leveren van doelmatige zorg binnen de contracteerruimte: - het leveren van doelmatige zorg - het leveren van zorg binnen de contracteerruimte	X	X		X X	X
8. Het stimuleren van innovatie binnen de innovatieruimte	X		X		
Prestatieveld 3: Moderne administratieve organisatie					
9. Het voeren van een adequate administratie op verzekerdeniveau voor zorg in natura	X			X	
10. Het voeren van een adequate administratie op verzekerdeniveau voor PGB		X		X	X
11. Het bewaken van de continuïteit van zorgverlening	X			X	
12. Het uitvoeren van materiele controles	X			X	
13. Het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik met AWBZ-gelden	X			X	
14. Het onderhouden van een adequate administratieve organisatie	X			X	
15. Het betalen van zorgaanspraken AWBZ:		X		X	X
16. Het bij het CVZ in rekening brengen van schaden AWBZ		X		X	X
17. Het vaststellen van de volledigheid en juistheid van de overige renteopbrengsten		X		X	X
18. Het toerekenen van beheerskosten AWBZ		X		X	X
19. Het zorg dragen voor een jaarlijkse verantwoording over de uitvoering van de AWBZ	X		NVT	NVT	NVT

Legenda:

- UV = uitvoeringsverslag
- FV = financiële verantwoording
- BV = bestuurlijke verantwoording

² De aanwezigheid van een overeenkomst tussen zorgaanbieder en zorgkantoor behoort tot de financiële rechtmatigheid. Deze komt aan de orde bij taak 15 Het betalen van zorgaanspraken AWBZ.

4.3 Toetsingscriteria voor de procedurele rechtmatigheid

4.3.1 Taak 7: Het leveren van doelmatige zorg binnen de contracteerruimte

Deze taak heeft betrekking op procedurele en financiële rechtmatigheid. Zorgkantoren maken productieafspraken met gecontracteerde zorgaanbieders binnen de contracteerruimte. Het zorgkantoor heeft een eigen verantwoordelijkheid voor de optimale aanwending van de beschikbare AWBZ-middelen. De externe accountant onderzoekt of het zorgkantoor uitvoering heeft gegeven aan de taak inzake het leveren van doelmatige zorg binnen de contracteerruimte. Hij hanteert voor zijn onderzoek naar het leveren van zorg binnen de contracteerruimte het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009.

De externe accountant stelt vast dat de concessiehouder zich over deze taak in de bestuurlijke verantwoording heeft verantwoord. De accountant geeft geen oordeel over de inhoudelijke kwaliteit van de informatieverstrekking. De onderzoeksbevindingen neemt hij op in het accountantsrapport.

De accountant toetst in het kader van de controle van de financiële verantwoording of de concessiehouder in 2009 binnen de reguliere financiële contracteerruimte is gebleven voor de productieafspraken met de door hem gecontracteerde aanbieders. Hij stelt vast of:

- Het totaal van de op 1 maart 2009 bij de NZa ingediende productieafspraken 2009 binnen de door de NZa vastgestelde contracteerruimte voor 2009 is gebleven.
- Het totaal van de op 1 november 2009 bij de NZa ingediende productieafspraken 2010 binnen de door de NZa vastgestelde contracteerruimte voor 2010 is gebleven.

Als de concessiehouder niet binnen de contracteerruimte is gebleven heeft dit directe financiële gevolgen (financiële rechtmatigheid). De accountant rapporteert over zijn bevindingen in het accountantsrapport.

4.3.2 Taak 9: Het voeren van een adequate administratie op verzekerdeniveau voor zorg in natura

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het voeren van een adequate administratie op verzekerdeniveau voor zorg in natura, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009.

De accountant toetst het voeren van een adequate administratie op verzekerdeniveau voor zorg in natura door de concessiehouder procedureel. Dat wil zeggen dat hij vaststelt of de in de bestuurlijke verantwoording opgenomen informatie juist is. De externe accountant neemt zijn bevindingen op in het accountantsrapport.

4.3.3 Taak 10: Het voeren van een adequate administratie op verzekerdeniveau voor persoonsgebonden budget (PGB)

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het uitvoeren van de regeling PGB-AWBZ 2009 (paragraaf 2.6 in de Regeling subsidies AWBZ), het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009. De externe accountant toetst de rechtmatigheid van de uitgaven die ten laste van de ontvangen subsidie PGB zijn gebracht op basis van het controleprotocol

bij de Regeling PGB-AWBZ 2009. Dit betekent dat de accountant geen specifiek onderzoek naar de uitgaven PGB hoeft uit te voeren in het kader van dit Protocol accountantsonderzoek concessiehouders 2009.

De accountant toetst de vaststelling van de persoonsgebonden budgetten en de eigen bijdragen, en de uitvoering van de globale en intensieve controles door de concessiehouder procedureel. De externe accountant neemt zijn onderzoeksbevindingen op in het accountantsrapport. Zij hebben geen effect op de financiële rechtmatigheid omdat dit al via de afzonderlijke subsidieverklaring is afgedekt.

4.3.4 Taak 11: Het bewaken van de continuïteit van zorgverlening

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het bewaken door de concessiehouder van de continuïteit van zorgverlening, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009. De accountant toetst of de concessiehouder de bepalingen van artikel 11 van de Regeling controle en administratie AWBZ-verzekeraars naleeft.

De accountant stelt vast of de bestuurlijke verantwoording een juist beeld geeft van het bewaken door de concessiehouder van de continuïteit van zorgverlening. De externe accountant rapporteert over zijn onderzoeksbevindingen in het accountantsrapport.

4.3.5 Taak 12: Het uitvoeren van materiële controles

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het uitvoeren van materiële controles door de concessiehouder, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009. De accountant toetst of de concessiehouder de bepalingen van artikel 9 van de Regeling controle en administratie AWBZ-verzekeraars naleeft.

De accountant stelt vast of de bestuurlijke verantwoording een juist en volledig beeld geeft van het uitvoeren van de materiele controles door de concessiehouder. De externe accountant rapporteert over zijn onderzoeksbevindingen in het accountantsrapport.

4.3.6 Taak 13: Het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van AWBZ-gelden

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009. De accountant toetst of de concessiehouder de bepalingen van de artikelen 5 en 6 van de Regeling Controle en Administratie AWBZ-verzekeraars naleeft. Hij stelt ook vast of de bestuurlijke verantwoording een juist en volledig beeld geeft van de activiteiten van de concessiehouder op het gebied van bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik in de AWBZ. De externe accountant rapporteert over zijn onderzoeksbevindingen in het accountantsrapport.

4.3.7 Taak 14: Het onderhouden van een adequate administratieve organisatie en interne controle

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar de administratieve organisatie en interne controle van de concessiehouder, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009. De accountant toetst of de concessiehouder de bepalingen van de artikelen 5 en 6 van de Regeling Controle en Administratie AWBZ-verzekeraars naleeft.

De accountant stelt vast of de bestuurlijke verantwoording op elk van de genoemde punten een juist en volledig beeld geeft van de kwaliteit van de bedrijfsadministratie en de inhoudelijke registraties. De externe accountant rapporteert over zijn onderzoeksbevindingen in het accountantsrapport.

4.4 Toetsingscriteria voor de financiële rechtmatigheid

4.4.1 Taak 15: Het betalen van zorgaanspraken AWBZ

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het betalen van zorgaanspraken AWBZ, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009. De accountant toetst of de concessiehouder de bepalingen van artikel 9 van de Regeling Controle en Administratie AWBZ-verzekeraars naleeft.

De betaling van zorgaanspraken is rechtmatig indien:

- aan de betaling een schriftelijke overeenkomst voor bepaalde tijd met een toegelaten zorgaanbieder ten grondslag ligt;
- de zorgaanspraak in rekening is gebracht tegen het overeengekomen (NZa-)tarief;
- de betaling betrekking heeft op cliënten die AWBZ-verzekerd zijn;
- de betaling betrekking heeft op cliënten die over een geldig indicatiebesluit beschikken;
- voldaan is aan overige wet- en regelgeving.

De accountant stelt vast of geconstateerde onrechtmatigheden en onzekerheden invloed hebben op de strekking van zijn accountantsverklaring. Hij stelt vast of de in de bestuurlijke verantwoording opgenomen informatie op elk van de genoemde punten een juist beeld geeft van het rechtmatig betalen van zorgaanspraken AWBZ. De externe accountant neemt zijn bevindingen op in het accountantsrapport.

Het niet tijdig of niet volledig betalen van zorgaanspraken heeft geen gevolgen voor de financiële rechtmatigheid, tenzij dit duidt op materiële tekortkomingen in de betalingsorganisatie van de concessiehouder. Dit kan betekenen dat hierdoor niet voldaan wordt aan de geldende wet- en regelgeving of dat onzekerheid bestaat over de volledigheid en juistheid van de betalingen, hetgeen van betekenis is voor het rechtmatigheidsoordeel.

4.4.2 Taak 16: Het bij het CVZ in rekening brengen van schaden AWBZ

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het in rekening brengen van schaden AWBZ bij het CVZ, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009. Hij onderzoekt de volledige, juiste en tijdige doorbelasting aan het CVZ van de betalingen die rechtstreeks aan zorgaanbieders zijn verricht. De externe accountant beoordeelt of het niet tijdig of niet volledig doorbelasten van de betalingen duidt op materiële tekortkomingen die effect kunnen hebben op het rechtmatigheidsoordeel. De accountant stelt bij niet gecorrigeerde, ten onrechte of foutief doorbelaste betalingen vast welke gevolgen deze hebben voor de strekking van zijn accountantsverklaring. De externe accountant neemt zijn bevindingen op in het accountantsrapport.

4.4.3 Taak 17: Het vaststellen van de volledigheid en juistheid van de overige renteopbrengsten

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het vaststellen van de volledigheid en juistheid van de overige renteopbrengsten het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009. De accountant controleert of de rentevergoeding AFBZ juist en volledig in de financiële verantwoording is opgenomen en of de concessiehouder bij het vaststellen van de opbrengsten de regels die bij of krachtens de AWBZ zijn gesteld in aanmerking heeft genomen. De accountant stelt vast of geconstateerde onrechtmatigheden of onzekerheden invloed hebben op de strekking van de accountantsverklaring. De externe accountant neemt zijn bevindingen op in het accountantsrapport.

4.4.4 Taak 18: Het toerekenen van beheerskosten AWBZ

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar de rechtmatige toerekening van de beheerskosten AWBZ het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009. De accountant beoordeelt:

- de toerekeningmethodiek voor de toerekening van de beheerskosten aan de concessiehouder (zorgkantoren);
- de onderbouwing van wijzigingen in de toerekeningmethodiek ten opzichte van het voorgaande verslagjaar;
- het aandeel van de directe kosten in de totale beheerskosten van de concessiehouder;
- het aandeel van de toegerekende beheerskosten aan de concessiehouder ten opzichte van de totale beheerskosten van het concern ten opzichte van voorgaande jaren;
- de organisatorische beheersing van de beheerskosten bij de concessiehouder;
- de analyse van stijgingen of dalingen in de beheerskosten ten opzichte van voorgaande jaren.

De accountant hanteert bij zijn controle de goedkeuringstolerantie die hij voor de getrouwheid hanteert. Deze goedkeuringstolerantie geldt voor de post beheerskosten. Geconstateerde onrechtmatigheden of onzekerheden kunnen effect hebben op het rechtmatigheidoordeel.

Wanneer de concessiehouder valt onder de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt), dan stelt de accountant vast of de concessiehouder heeft voldaan aan de verplichte meldingen in de financiële verantwoording. Is dit niet het geval, dan meldt de accountant dit in zijn accountantsverklaring bij de financiële verantwoording.

De externe accountant neemt zijn bevindingen op in het accountantsrapport.

4.5 Toetsingscriteria voor het onderzoek naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ

Als een concessiehouder alle taken in overeenstemming met de voorschriften van de geldende wet- en regelgeving uitvoert, kunnen de daaraan gekoppelde processen als rechtmatig worden aangemerkt. Er is dan sprake van een rechtmatige uitvoering van de AWBZ.

De invulling van de rechtmatige uitvoering van de taken 7 en 9 tot en met 18 is in de vorige twee paragrafen aan de orde geweest. De externe

accountant baseert zich voor de beoordeling van deze taken op de financiële en de bestuurlijke verantwoording. Informatie over de uitvoering van de taken 1 tot en met 6 en taak 8 is uitsluitend in het uitvoeringsverslag opgenomen.

Om een oordeel over deze informatie te kunnen geven, maakt de externe accountant gebruik van de bestuursverklaring bij het uitvoeringsverslag. Hierin geeft het bestuur aan dat:

- het de verantwoordelijkheid van het bestuur is om de AWBZ op een rechtmatige en doelmatige manier uit voeren;
- het uitvoeringsverslag een juist en volledig beeld geeft van de naleving van de wettelijke taken van de zorgkantoren;
- het uitvoeringsverslag is opgesteld in overeenstemming met de daarvoor geldende regels zoals geformuleerd in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009.

Het normenkader voor de taken 1 tot en met 6 en taak 8 komt hierna aan de orde. De externe accountant onderzoekt deze taken procedureel en neemt eventuele bijzonderheden op in het accountantsrapport.

4.5.1 Taak 1: Het verstrekken van informatie

In de uitvoeringsopdracht 2009-2011 is opgenomen welke werkzaamheden het zorgkantoor moet uitvoeren op het gebied van het verstrekken van informatie. De externe accountant onderzoekt of het zorgkantoor uitvoering heeft gegeven aan de afspraken in de uitvoeringsopdracht op het gebied van het verstrekken van informatie. Ook stelt hij vast dat de concessiehouder zich hierover in het uitvoeringsverslag heeft verantwoord. De accountant geeft geen oordeel over de inhoudelijke kwaliteit van de informatieverstrekking.

4.5.2 Taak 2: Het bewaken van tijdige zorgverlening

In de uitvoeringsopdracht 2009-2011 is opgenomen welke werkzaamheden het zorgkantoor moet uitvoeren op het gebied van het bewaken van tijdige zorgverlening. De externe accountant onderzoekt of het zorgkantoor uitvoering heeft gegeven aan de afspraken in de uitvoeringsopdracht op het gebied van het bewaken van tijdige zorgverlening. Ook stelt hij vast dat de concessiehouder zich hierover in het uitvoeringsverslag heeft verantwoord. De accountant geeft geen oordeel over de inhoudelijke kwaliteit van de informatieverstrekking.

4.5.3 Taak 3: Het zijn van aanspreekpunt voor AWBZ-verzekerden, zorgaanbieders en gemeenten in de zorgregio

In de uitvoeringsopdracht 2009-2011 is opgenomen dat het zorgkantoor aanspreekpunt moet zijn voor AWBZ-verzekerden, zorgaanbieders en gemeenten in de zorgregio. De externe accountant onderzoekt of het zorgkantoor uitvoering heeft gegeven aan deze taak. Ook stelt hij vast dat de concessiehouder zich hierover in het uitvoeringsverslag heeft verantwoord. De accountant geeft geen oordeel over de inhoudelijke kwaliteit van de informatieverstrekking.

4.5.4 Taak 4: Het op cliëntgerichte wijze uitvoeren van de subsidieregeling PGB

Zorgkantoren moeten de regeling PGB-AWBZ 2009 (paragraaf 2.6 in de Regeling subsidies AWBZ) op cliëntgerichte en cliëntvriendelijke wijze uitvoeren. De externe accountant onderzoekt of het zorgkantoor

uitvoering heeft gegeven aan deze taak. Ook stelt hij vast dat de concessiehouder zich hierover in het uitvoeringsverslag heeft verantwoord. De accountant geeft geen oordeel over de inhoudelijke kwaliteit van de informatieverstrekking.

4.5.5 Taak 5: Het behandelen van klachten

In de Mandaat- en volmachtovereenkomst mandateren de Zorgverzekeraars het zorgkantoor om namens hen, voor de aangewezen zorgregio, de AWBZ uit te voeren. Dit houdt tevens in dat de zorgkantoren door de zorgverzekeraars zijn gemachtigd om klachten van verzekerden over de uitvoering van de AWBZ te behandelen, vallend binnen de grenzen van de verleende bevoegdheid. Het zorgkantoor moet de klachten behandelen overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht. Ook moeten de klachten op een cliëntvriendelijke wijze worden afgedaan. De externe accountant onderzoekt of het zorgkantoor uitvoering heeft gegeven aan deze taak. Ook stelt hij vast dat de concessiehouder zich hierover in het uitvoeringsverslag heeft verantwoord. De accountant geeft geen oordeel over de inhoudelijke kwaliteit van de informatieverstrekking.

4.5.6 Taak 6: Het inkopen van zorg

In de uitvoeringsopdracht 2009-2011 is opgenomen welke werkzaamheden het zorgkantoor moet uitvoeren op het gebied van het inkopen van zorg. De externe accountant onderzoekt of het zorgkantoor uitvoering heeft gegeven aan de afspraken in de uitvoeringsopdracht op het gebied van het inkopen van zorg. Ook stelt hij vast dat de concessiehouder zich hierover in het uitvoeringsverslag heeft verantwoord. De externe accountant neemt zijn bevindingen op in het accountantsrapport. De accountant geeft geen oordeel over de inhoudelijke kwaliteit van de informatieverstrekking.

4.5.7 Taak 8: Het stimuleren van innovatie binnen de innovatieruimte

In de uitvoeringsopdracht 2009-2011 is opgenomen dat het zorgkantoor werkzaamheden moet uitvoeren op het gebied van het stimuleren van innovatie binnen de innovatieruimte. De externe accountant onderzoekt of het zorgkantoor uitvoering heeft gegeven aan de afspraken in de uitvoeringsopdracht op het gebied van het stimuleren van innovatie binnen de innovatieruimte. Ook stelt hij vast dat de concessiehouder zich hierover in het uitvoeringsverslag heeft verantwoord. De accountant geeft geen oordeel over de inhoudelijke kwaliteit van de informatieverstrekking.

4.6 Toetsingscriteria voor het onderzoek naar de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer

Bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van het financieel verslag voert de externe accountant onderzoek uit naar de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financieel beheer, zoals dat verwoord is in de bestuurlijke verantwoording van de concessiehouder. Behalve beheershandelingen omvat financieel beheer ook de vastlegging daarvan in de administratie. Hierbij worden de volgende definities gehanteerd:

Financieel beheer

Financieel beheer is het geheel van beslissingen, handelingen en regels dat bedoeld is voor de sturing en beheersing van de financiële transacties en saldi waarvoor de directie van de concessiehouder (mede)verantwoordelijkheid draagt, en voor de controle daarop en de verantwoording daarover.

Ordelijk

Het financieel beheer is ordelijk als het in overeenstemming is met de in de AO/IC vastgelegde procedures en het voldoet aan de bestaande wet- en regelgeving. Belangrijke kenmerken van een ordelijk gevoerd financieel beheer zijn onder meer: transparantie, administratieve accuratesse, adequate functiescheiding en verantwoordelijkheidsverdelingen, tijdigheid van verwerking, goede dossiervorming en duidelijke managementrapportages.

Controleerbaar

Financieel beheer is controleerbaar als de beschikbare informatie de controlerende instanties van een organisatie in staat stelt om de besluitvorming en de administratieve verwerking inclusief de interne controle te reconstrueren en te beoordelen. Hierdoor kunnen de externe accountant en de NZa de controle achteraf op een efficiënte manier uitvoeren.

De concessiehouder verantwoordt zich over de ordelijkheid en controleerbaarheid van het financieel beheer in de bestuurlijke verantwoording. Hierin geeft de concessiehouder aan welke maatregelen hij gedurende het jaar heeft getroffen om de rechtmatige uitvoering van de wettelijke taken te waarborgen. In de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009 zijn de aandachtspunten voor de verantwoording over het financieel beheer opgenomen (taak 14). Ingeval van tekortkomingen geeft de bestuurlijke verantwoording aan wat de invloed daarvan is op de rechtmatigheid en welke verbeteracties zijn of worden uitgevoerd.

De externe accountant toetst de verantwoording van de concessiehouder over het gevoerde financieel beheer aan zijn eigen bevindingen uit het onderzoek naar de rechtmatigheid van de financiële verantwoording en naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ. De accountant geeft zijn bevindingen weer in het accountantsrapport. Daarbij besteedt hij in ieder geval aandacht aan de volgende aspecten:

- naleving van wet- en regelgeving;
- administratieve organisatie en interne controle (AO/IC);
- geautomatiseerde gegevensverwerking.

De accountant kan zijn rapportage over de ordelijkheid en controleerbaarheid van het financieel beheer combineren met de rapportage van zijn bevindingen over taak 14 (het onderhouden van een adequate administratieve organisatie en interne controle).

4.7 Toetsingscriteria voor het onderzoek naar de naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag

De externe accountant moet vaststellen of het uitvoeringsverslag is opgesteld in overeenstemming met de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009. Hiervoor maakt hij gebruik van de bestuursverklaring. Zijn bevindingen legt hij vast in het accountantsrapport.

4.8 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Om te kunnen vaststellen of aan de financiële rechtmatigeisen is voldaan, moet de accountant van de volgende goedkeuringstoleranties uitgaan:

Tabel 2. Goedkeuringstoleranties

Controlededeelgebied	Tolerantie
Bruto schaden AWBZ - uitgaven	1% van de totale bruto schaden AWBZ
Bruto schaden AWBZ - balanspost	Goedkeuringstolerantie getrouwheid
Bedrijfsopbrengsten - ontvangsten	1% van de som der bedrijfsopbrengsten
Bedrijfsopbrengsten - balanspost	Goedkeuringstolerantie getrouwheid
Beheerskosten AWBZ	Goedkeuringstolerantie getrouwheid voor de post de beheerskosten AWBZ

Om de mate te kunnen bepalen waarin de rechtmatigheid is gewaarborgd, moet de accountant uitgaan van de hieronder opgenomen normen. Deze normen zijn gebaseerd op de normen voor departementale auditdiensten.

Tabel 3. Uitspraak over de mate waarin rechtmatigheid is gewaarborgd

	Rechtmatigheid is gewaarborgd	Rechtmatigheid met beperking		Geen oordeel over rechtmatigheid	Rechtmatigheid niet gewaarborgd
Fouten in de verantwoording	$\leq 1\%$	$> 1\%$	$\leq 3\%$	-	$> 3\%$
Onzekerheden in de verantwoording	$\leq 3\%$	$> 3\%$	$\leq 10\%$	$> 10\%$	-
Soort accountantsverklaring	goedkeurend	Met beperking		Oordeelsonthouding	Afkeurend

Van een *fout* in de verantwoording is sprake wanneer gebleken is dat een – gedeelte van een – post niet in overeenstemming is met één of meer aspecten van de wet- en regelgeving AWBZ.

Een *onzekerheid* in de verantwoording doet zich voor als gebleken is dat onvoldoende informatie beschikbaar is om een – gedeelte van een – post als rechtmatig of onrechtmatig aan te merken, kortom als onzekerheid bestaat over de (on-)rechtmatigheid van de post.

De *rechtmatigheid* van een post is gewaarborgd als met een betrouwbaarheid van 95% de bewering juist is dat de financiële verantwoording geen grotere fout bevat dan de genoemde goedkeuringstolerantie.

Voor zover het de rechtmatigheid betreft, worden fouten in absolute zin opgevat. Saldering van fouten is niet toegestaan. Bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van posten die tussen het einde van het kalenderjaar en de afsluitdatum van de financiële verantwoording zijn ontvangen, hanteert de accountant dezelfde goedkeuringstolerantie als bij zijn getrouwheidsonderzoek. Ditzelfde geldt voor het onderzoek naar de schattingen van de posten die na de afsluitdatum nog moeten worden ontvangen.

Concessiehouders moeten geconstateerde fouten in principe corrigeren in het financieel verslag. Onzekerheden in het verslag moeten zij zoveel mogelijk kwantificeren. Concessiehouders moeten fouten waarvan het

niet mogelijk is om ze te corrigeren en geconstateerde onzekerheden over de rechtmatigheid toelichten in de bestuurlijke verantwoording. De concessiehouder geeft hierbij de verbeteracties aan die het denkt te starten of heeft gestart om de geconstateerde structurele fouten in de toekomst te voorkomen.

4.9 Foutentabel

De accountant neemt in het accountantsrapport een foutentabel op. Geconstateerde fouten die niet gecorrigeerd zijn, moeten – ongeacht hun omvang – in de foutentabel worden vermeld. Met het oog op een adequate onderbouwing van het rechtmatigheidoordeel is het noodzakelijk dat de externe accountant fouten en onzekerheden zoveel mogelijk kwantificeert.

Tabel 4. Foutentabel (in € 1.000)

	Incidenteel	Structureel	Totaal
Fouten in de verantwoording			
Onzekerheden in de controle			

Bij de tabel geeft de accountant een toelichting op de oorzaak van de fouten en onzekerheden.

Bij fouten in de verantwoording kan onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele fouten. Van een *incidentele fout* is sprake als het gaat om een toevallige fout. Kenmerkend voor incidentele fouten is dat deze fouten zich in principe niet zullen herhalen.

Van een *structurele fout* is sprake als de oorzaak van de fout gelegen is in – onderdelen van – het uitvoeringssysteem van de wettelijke taken. Daardoor kunnen deze fouten een – zeker – herhalingskarakter vertonen. Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing op onzekerheden in de controles.

De externe accountant neemt fouten en/of onzekerheden beneden de € 10.000 niet afzonderlijk op in de foutentabel, maar als één bedrag. In het accountantsdossier neemt hij deze fouten en onzekerheden wel gespecificeerd op.

De NZa verwacht dat de concessiehouder fouten en onzekerheden (voor zover deze kwantificeerbaar zijn) zelf uitzoekt en corrigeert in het eerstvolgende kalenderjaar. De NZa verwacht van de externe accountant dat hij bij zijn accountantsonderzoek nagaat of de concessiehouder geconstateerde fouten en onzekerheden heeft uitgezocht en gecorrigeerd. Wanneer geen correctie plaatsvindt, moet de concessiehouder dit duidelijk motiveren.

5. Accountantsverklaring

5.1 Inleiding

Hierna is de door het Koninklijk NIVRA vastgestelde voorbeeldtekst van de goedkeurende accountantsverklaring opgenomen. De strekking van het oordeel kan behalve goedkeurend ook *met beperking, met oordeelonthouding of afkeurend* zijn.

5.2 Goedkeurende accountantsverklaring

Hieronder is een voorbeeldtekst opgenomen voor een goedkeurende accountantsverklaring bij de financiële verantwoording en de bestuurlijke verantwoording 2009.

Aan: opdrachtgever

ACCOUNTANTSVERKLARING

Afgegeven ten behoeve van de Nederlandse Zorgautoriteit en het CVZ

Verklaring betreffende de financiële verantwoording

Opdracht

Wij hebben de (*op pagina xx tot en met pagina yy in dit rapport/verslag opgenomen*) financiële verantwoording 2009 van ... (*naam concessiehouder/zorgkantoor*) van ... (*naam concessiehouder/zorgkantoor*) te (*statutaire vestigingsplaats*) bestaande uit de balans per 31 december 2009 en de exploitatierekening over 2009 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van (*naam concessiehouder/zorgkantoor*) is verantwoordelijk voor het opmaken van de financiële verantwoording die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van de bestuurlijke verantwoording, beide in overeenstemming met de Regeling verslaglegging AWBZ en de 'Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009'.

Tevens is het bestuur verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de financiële verantwoording verantwoorde schaden AWBZ (inclusief schaden AWBZ voorgaande jaren), bedrijfsopbrengsten AWBZ en beheerskosten AWBZ. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand gekomen dienen te zijn in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgesomd in Bijlage 3 van de 'Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009'.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de financiële verantwoording van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van

aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de financiële verantwoording op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 36, tweede lid van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht en het 'Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2009'. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële verantwoording geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de financiële verantwoording. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de financiële verantwoording van vermogen en resultaat alsmede het voor de naleving van de betreffende wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de concessiehouder heeft gemaakt, een evaluatie van het algehele beeld van de financiële verantwoording, alsmede een evaluatie van de aanvaardbaarheid van het gehanteerde referentiekader voor financiële rechtmatigheid.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de financiële verantwoording een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van (*naam concessiehouder/zorgkantoor*) per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met de Regeling verslaglegging AWBZ en de 'Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009'.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in de financiële verantwoording verantwoorde schaden AWBZ (inclusief schaden AWBZ voorgaande jaren), bedrijfsopbrengsten AWBZ en beheerskosten AWBZ over 2009 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand gekomen zijn in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in (Bijlage 2 van) de 'Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording' limitatief zijn opgesomd.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Verder melden wij dat de bestuurlijke verantwoording, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de financiële verantwoording van *(de concessiehouder/het zorgkantoor)*.

Voorts merken wij op dat niet is voldaan aan de wettelijke verplichting tot vermelding van de informatie over topinkomens (artikel 6 van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens).

Plaats, datum

Naam accountantsorganisatie

Naam externe accountant en ondertekening met die naam

6. Accountantsrapport

6.1 Inleiding

Naast de accountantsverklaring legt de accountant in een samenvattend accountantsrapport zijn bevindingen vast van zijn onderzoek op de vier deelgebieden:

- de getrouwheid van de financiële verantwoording en de rechtmatigheid van de in de financiële verantwoording opgenomen schaden, bedrijfsopbrengsten en beheerskosten AWBZ;
- de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer volgens de bestuurlijke verantwoording;
- de rechtmatige uitvoering van de verplichtingen die bij of krachtens de AWBZ op de concessiehouder rusten (procedurele rechtmatigheid);
- de naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag, zoals uitgewerkt in de Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009.

6.2 Model voor het accountantsrapport

Hieronder volgt een model voor het accountantsrapport:

'Rapport van bevindingen uitgebracht ten behoeve van de Nederlandse Zorgautoriteit en het College voor zorgverzekeringen.

1. Inleiding rapport

Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij een onderzoek naar de getrouwheid en de rechtmatigheid van de financiële verantwoording van (Naam Concessiehouder) te (Vestigingsplaats) en een aantal specifieke werkzaamheden verricht. Deze specifieke werkzaamheden bestonden uit een onderzoek naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ door de concessiehouder, een onderzoek naar de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer en een onderzoek naar de vraag of het uitvoeringsverslag is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009.

Deze rapportage bevat de uitkomsten van deze werkzaamheden.

Aard en reikwijdte specifieke werkzaamheden

Wij hebben onze specifieke werkzaamheden verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 4400 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie'. Daarbij hebben wij rekening gehouden met de bepalingen en begripsomschrijvingen in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2009 en het Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2009.

Het doel van een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden is het verrichten van die werkzaamheden die wij met [NaamConcessiehouder] zijn overeengekomen en het rapporteren over de feitelijke bevindingen. Aangezien wij slechts verslag doen van feitelijke bevindingen uit hoofde van de overeengekomen werkzaamheden betekent dit dat op het in de bestuurlijke verantwoording en het uitvoeringsverslag opgenomen cijfermateriaal en toelichtingen geen accountantscontrole is toegepast en dat evenmin een

beoordelingsopdracht is uitgevoerd. Dit houdt in dat aan onze rapportage geen zekerheid kan worden ontleend omtrent de getrouwheid van het in de bestuurlijke verantwoording en het uitvoeringsverslag opgenomen cijfermateriaal en toelichtingen daarop.

Het is de bedoeling dat u zelf een oordeel vormt over de werkzaamheden en over de in dit rapport weergegeven bevindingen en op basis daarvan uw eigen conclusie trekt. Wij wijzen u er op dat indien wij aanvullende werkzaamheden zouden hebben verricht of een controle- of beoordelingsopdracht zouden hebben uitgevoerd, wellicht andere onderwerpen aan het licht zouden kunnen zijn gebracht die voor u van belang kunnen zijn.

Ten slotte maken wij u erop attent dat de uitkomsten van ons onderzoek niet zonder meer gelden na datum van afsluiting van ons onderzoek.

2. Opzet en uitvoering onderzoek

De externe accountant gaat in deze paragraaf in op de opzet en uitvoering van zijn werkzaamheden. Per deelonderzoek vermeldt hij zijn aanpak en de eventuele beperkingen die hij bij zijn onderzoek is tegengekomen.

3. Uitkomsten onderzoek

In dit rapportonderdeel geeft de externe accountant zijn bevindingen en conclusies weer van de vier deelonderzoeken:

- de getrouwheid van de financiële verantwoording en de rechtmatigheid van de in de financiële verantwoording opgenomen schaden, bedrijfsopbrengsten en beheerskosten AWBZ;
- de rechtmatige uitvoering van de verplichtingen die bij of krachtens de AWBZ op de concessiehouder rusten (procedurele rechtmatigheid);
- de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer volgens de bestuurlijke verantwoording;
- de naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag, zoals uitgewerkt in de Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2009.

Getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoording

De externe accountant verwijst voor de uitkomsten van zijn onderzoek naar de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoording naar zijn accountantsverklaring. In het accountantsrapport gaat hij in op de onderbouwing van zijn oordeel. Hij rapporteert bijzonderheden met betrekking tot jaarrekeningposten in het accountantsverslag. Hij neemt een foutentabel op en geeft een toelichting op de foutentabel.

Rechtmatige uitvoering van de AWBZ

De externe accountant geeft de bevindingen weer van zijn onderzoek naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ door de concessiehouder, zonder daar een zekerheidsoordeel over te geven. De externe accountant rapporteert zijn bevindingen met betrekking tot alle achttien taken. Van elke taak geeft de accountant aan of de concessiehouder deze heeft uitgevoerd in overeenstemming met de verplichtingen bij of krachtens de AWBZ.

Ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financieel beheer

De externe accountant geeft hier zijn bevindingen weer over de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer door de concessiehouder, zoals die zijn verwoord in de bestuurlijke verantwoording. De accountant kan zijn rapportage over de ordelijkheid en controleerbaarheid van het financieel beheer combineren met de

rapportage van zijn bevindingen over taak 14 'het onderhouden van een adequate administratieve organisatie en interne controle'.

Naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag

De externe accountant vermeldt hier de conclusie van zijn onderzoek naar de naleving van de voorschriften voor het uitvoeringsverslag.

Wij wijzen erop dat onze werkzaamheden uitsluitend zijn verricht ten behoeve van de Nederlandse Zorgautoriteit en het College voor zorgverzekeringen en dat deze rapportage daarom niet (geheel of gedeeltelijk) aan anderen mag worden verstrekt, zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf.

(Plaats), (Datum)

(Ondertekening)